

E. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

1. SPOLUPRÁCA NBS S EURÓPSKOU ÚNIOU

Národná banka Slovenska je koordinátorom vzťahov bankovej sústavy s Európskou úniou (EÚ), pričom sa podieľa na napĺňaní hlavných cieľov Európskej dohody o pridružení, ktorými sú okrem iného harmonizácia bankového a finančného zákonodarstva Slovenskej republiky s právom EÚ a spolupráca pri prijímaní technickej pomoci na podporu rozvoja slovenského bankovníctva.

Európska komisia pripravila materiál Partnerstvo pre vstup, v ktorom určila prioritné oblasti pre každú kandidátsku krajinu súvisiace s ich schopnosťou splniť kritériá schválené Európskou radou v Kodani v roku 1993. Každá kandidátska krajina bola vyzvaná, aby prijala Národný program pre prijatie *acquis communautaire* (NPPA).

V prvom štvrtroku 1998 sa NBS podieľala na vypracovaní NPPA, ktorý zmapoval stav aproximácie zákonodarstva SR k *acquis communautaire* a definoval záväzok prevziať *acquis* v zmysle krátkodobých a strednodobých priorít. NPPA je rozdelený na dve časti - implementácia predvstupovej stratégie v SR a NPPA - textové spracovanie priorít, ktoré sa ďalej člení na 29 sektorov. NBS participuje v štyroch pracovných skupinách: sektor 3 - voľný pohyb služieb, sektor 4 - voľný pohyb kapitálu, sektor 11 - hospodárska a menová únia a sektor 12 - štatistika. NPPA bol prvýkrát aktualizovaný v júni 1998 a NBS sa podieľala na vypracovaní revidovanej verzie.

V máji 1998 sa zástupcovia NBS zúčastnili multilaterálneho screeningu *acquis* (analytická skúška *acquis communautaire*), na ktorom boli kandidátske krajiny oboznámené s obsahom *acquis* k jednotlivým pracovným skupinám. Multilaterálny screening *acquis* bol základom pre bilaterálny screening *acquis* k 29 sektorom NPPA v roku 1999.

V zmysle čl. 108 Európskej dohody o pridružení je zriadený Asociačný výbor zložený z predstaviteľov Rady Európskych spoločenstiev a členov Komisie Európskych spoločenstiev na jednej strane a z predstaviteľov vlády Slovenskej republiky a iných inštitúcií na strane druhej, zvyčajne na úrovni vyšších štátnych úradníkov. V dňoch 26. - 27.4.1998 sa v zmysle pokračovania vzájomného dialógu uskutočnilo pravidelné zasadnutie Asociačnej rady SR/EÚ v Luxemburgu. V rámci zasadnutia boli okrem iného prediskutované otázky týkajúce sa makroekonomického vývoja SR, menovej politiky a menovej stratégie NBS, platobnej bilancie a jednotlivé kroky v rámci liberalizácie kapitálového účtu platobnej bilancie.

V zmysle napĺňania cieľov Európskej dohody o pridružení sa NBS zúčastnila na stretnutiach dvoch podvýborov a to Podvýboru pre finančné služby a etablovanie dňa 21.1.1998 a Podvýboru pre hospodárske a menové otázky dňa 16.6.1998. Závery zo zasadnutí konštatovali aktuálny vývoj bankového sektora v SR v súvislosti s procesom transformácie niektorých slovenských komerčných bánk.

Pri implementácii *acquis communautaire* do národného zákonodarstva zohrával dôležitú úlohu TAIEX Office, ktorý organizuje semináre a workshopy s relevantnou tematikou. NBS je prostredníctvom Inštitútu pre aproximáciu práva pri Úrade vlády SR zapojená do priamej spolupráce s touto inštitúciou.

Zahraničná technická pomoc Program PHARE

Program technickej pomoci Európskej únie slovenskému bankovému sektoru je gestorovaný riadiacou jednotkou projektov PHARE (PMU - Project Management Unit), ktorá bola zriadená v NBS pri Odbore zahraničných vzťahov začiatkom roka 1993. Cieľom technickej pomoci EÚ prostredníctvom programu PHARE bola v tom období podpora novozaloženej centrálnej banky

a rozvoj komerčného bankovníctva v nových ekonomických podmienkach.

Od roku 1996 sa program PHARE stále výraznejšie zameriaval na zabezpečenie aktivít podporujúcich realizáciu strategickej orientácie SR - integráciu do EÚ. Od tohto obdobia sú pripravované projekty zamerané na vytváranie prostredia spĺňajúceho podmienky prijatia SR do EÚ.

Technická pomoc z fondu PHARE, poskytovaná formou grantu, bola od jej začiatku čerpaná z piatich memoránd - GTAF, FM 93, FM 94, COP 95 a SR 9705. K 31.12.1998 boli programy GTAF, FM 93 a FM 94 ukončené a finančne uzavreté. V prípade programu COP 95 dobieha financovanie ukončených projektov. V rámci programu SR 9705 prebieha príprava a realizácia odsúhlasených projektov. Uzatváranie kontraktov a financovanie projektov je od začatia tohto programu centralizované na Úrade vlády SR, tzv. Finančnou a kontraktačnou jednotkou. Od tohto obdobia boli pôvodné PMU premenované na tzv. PIU (Project Implementation Unit).

Pre NBS boli z programu PHARE v roku 1998 realizované: technická pomoc expertmi na bankový dohľad z Banque de France, zabezpečenie dlhodobého poradcu pre implementáciu programu PHARE v bankovom sektore, financovanie odborných seminárov o hypotekárnom bankovníctve a legislatíve EÚ, technická pomoc pri zavedení diaľkového štúdia ekonomických a bankových predmetov, zakúpenie odbornej literatúry, zorganizovanie medzinárodnej konferencie o menovej politike v transformujúcich sa krajinách v rámci veľtrhu Finex 1998, zabezpečenie technickej pomoci pri zavedení novej meny euro a pri využívaní prognózovania menového vývoja v rámci spolupráce s National Bank of Belgium.

Z projektov pre komerčné banky to bolo financovanie dlhodobého komplexného reštrukturalizačného projektu pre Všeobecnú úverovú banku, a.s. formou tzv. "twinningu" s Bank of Ireland IS, zabezpečenie odborných

poradcov pre Asociáciu bánk a financovanie troch odborných seminárov Združenia pre bankové karty. Koncom roka 1998 bol vytvorený ďalší dlhodobý reštrukturalizačný projekt pre Slovenskú sporiteľňu, a.s. tiež formou "twinningu" s Lloyds Bank Plc.

Od začiatku programu PHARE bolo do 31.12.1998 v bankovom sektore SR preinvestovaných spolu 5,441 mil. EUR.

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Medzinárodný menový fond

Spolupráca Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom pokračovala na dosiahnutej štandardnej úrovni. V rámci sledovania vývoja v Slovenskej republike a po dohode s vládou SR bola v dňoch 23.3. – 6.4.1998 na Slovensku misia MMF, ktorá bola zameraná na hodnotenie dosiahnutých výsledkov a ďalší vývoj fiškálnej a rozpočtovej politiky, menovej politiky a platobnej bilancie, bankového sektora, zahraničnej zadlženosti, ako aj metodiky štatistického vykazovania údajov.

Najvyšší predstavitelia NBS sa počas jarného zasadnutia výborov MMF a SB v polovici apríla 1998 vo Washingtone, ako aj počas výročného zasadnutia guvernérov členských krajín MMF a SB v októbri 1998 vo Washingtone zúčastňovali na diskusiách o riešení dôsledkov finančných kríz v juhovýchodnej Ázii a Rusku, o posilnení štruktúry medzinárodného menového systému, kontrole a liberalizácii kapitálových tokov, revízii kvót členských krajín MMF a ďalších aktuálnych otázkach. V rámci týchto zasadnutí sa uskutočnili aj bilaterálne rokovania s predstaviteľmi MMF a SB, ako aj so zástupcami ďalších medzinárodných finančných inštitúcií.

Konzultácie so Slovenskou republikou, ktoré sa podľa článku IV raz ročne uskutočňujú s každou členskou krajinou a týkajú sa najdôležitejších aspektov vývoja jej hospodárskej politiky, sa uskutočnili počas misie Medzinárodného menového fondu v dňoch 11.11. - 24.11.1998. Počas rokovaní v NBS boli členovia misie informovaní o menovom vývoji v roku 1998, o príčinách prechodu na plávajúci výmenný kurz koruny, makroekonomickom rámci pre výkon menovej politiky v roku 1999, vývoji bankového sektora, ako aj o ďalších aktuálnych aspektoch hospodárskeho vývoja SR.

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči MMF zabezpečuje Národná banka Slovenska splácanie istín pôžičiek poskytnutých Medzinárodným menovým fondom podľa splátkového kalendára a tiež štvrťročné platby úrokov z nesplatennej sumy pôžičiek. V roku 1998 bola splatená istina v celkovej výške 64,38 mil. USD a úroky vo výške 9,63 mil. USD.

Svetová banka

V apríli a septembri 1998 sa zástupcovia Národnej banky Slovenska zúčastnili na rokovaníach s misiou Svetovej banky v súvislosti s prípravou projektu na zlepšenie správy sociálnych dávok, sociálnej podpory a zamestnanosti v Slovenskej republike a s poskytnutím pôžičky zo Svetovej banky na tento projekt pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Sociálnu poisťovňu.

Na základe rozhodnutia vlády SR č. 288 uhradila NBS valutou dňa 15.1.1998 druhú časť príspevku Slovenskej republiky k 11. doplneniu zdrojov pre Medzinárodné združenie pre rozvoj (IDA) vo výške 1,33 mil. USD.

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči Svetovej banke zabezpečila Národná banka Slovenska platbu úrokov z poskytnutých pôžičiek v celkovej výške 11,79 mil. USD a splátky istiny

pôžičky Structural Adjustment Loan vo výške 13,86 mil. USD v súlade so stanoveným splátkovým kalendárom.

Export-Import Bank of Japan

Vo februári 1998 bola dočerpaná tretia pôžička Two Step Loan poskytnutá Export-Import Bank of Japan vo výške 20 mld. JPY. Z týchto prostriedkov uvoľnila NBS do konca roka 5,43 mld. Sk účelovo na 328 projektov.

V sprostredkovateľských bankách sa postupne akumulujú prostriedky - splátky istiny zo skôr poskytnutých úverov (Two Step Loan I - III). Dochádza k ich tzv. revolvingovému použitiu. Do 31. decembra 1998 bolo sprostredkovateľskými bankami v rámci revolvingového použitia úverových liniek TSL I - III prefinancovaných ďalších 176 projektov v objeme 1,49 mld. Sk.

Európska investičná banka

Od roku 1998 bola pre sprostredkovateľské banky, zapojené do čerpania pôžičky Apex Global Loan II, podpísanej medzi Európskou investičnou bankou a Národnou bankou Slovenska v roku 1995, rozšírená možnosť čerpania zdrojov okrem prostriedkov vo voľne vymeniteľných menách aj o slovenské koruny. V roku 1998 bolo Európskou investičnou bankou prostredníctvom NBS prefinancovaných 10 projektov v celkovej výške viac ako 740 mil. Sk.

Počas roka 1998 boli v súvislosti s prefinancovanými projektmi prijaté a zaplatené jednotlivé splátky pôžičiek AGL I a AGL II v zmysle splátkových kalendárov.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie

Národná banka Slovenska aktívne plní všetky povinnosti vyplývajúce z jej postavenia akcionára BIS. Najvýznamnejšie vzťahy Národnej banky Slovenska sa dlhodobo realizujú na najvyššej úrovni prostredníctvom rokovaní guvernéra NBS na mesačných stretnutiach guvernérov členských centrálnych bánk a centrálnych bánk mnohých ďalších krajín sveta. Účelom týchto stretnutí sa okrem dosahovania vysokého stupňa vzájomného porozumenia a koordinovania menovej politiky v medzinárodnom meradle čoraz výraznejšie stáva podporovanie tvorby ďalších odporúčaní na vytváranie udržateľných predpokladov pre menovú a finančnú stabilitu.

Na základe rozhodnutia 68. Výročného valného zhromaždenia Banka pre medzinárodné zúčtovanie vyplatila Národnej banke Slovenska z titulu jej majetkovej účasti dividendy za fiškálny rok 1997/98, ukončený 31.3.1998, vo výške 300 CHF za akciu. Celková suma dividend vyplatených NBS dňa 1.7.1998 predstavuje 801 000 CHF.

BIS spravuje databázu o technickej pomoci a vzdelávaní, ktorú prijímajú centrálné banky krajín strednej a východnej Európy a baltické štáty. Raz ročne organizuje v Bazileji medzinárodné stretnutie národných koordinátorov technickej pomoci a donorov, v rámci ktorého sa vyhodnocuje poskytnutá pomoc a riešia koncepčné otázky jej ďalšieho smerovania.

NBS predkladá BIS kvartálne údaje o poskytnutej technickej pomoci, ktorú dostáva na bilaterálnej báze, napr. z britského Know-How Fund, japonskej JICA, americkej USAID, ako aj pomoc od medzinárodných organizácií (PHARE, IMF, WB, EBRD, OECD). Údaje o pomoci, ktorú NBS dostáva od centrálnych bánk krajín G-10 a Rakúska, získava BIS priamo od jej poskytovateľov.

Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu

Zástupcovia NBS sa zúčastnili na jarnom zasadnutí bankových rád MIB a MBHS v Moskve. V dňoch 20. - 22.10.1998 zorganizovala NBS 91. zasadnutie Bankovej rady MBHS a 68. zasadnutie Bankovej rady MIB v Bratislave.

Po obnovení svojej úverovej činnosti poskytla MIB v roku 1998 prvý úver slovenskému podnikateľskému subjektu vo výške 12,1 mil. DEM.

Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj

Národná banka Slovenska v priebehu roka 1998 priebežne participovala na vybraných zasadnutiach vo výboroch poradných orgánov OECD, kde má Slovenská republika štatút pozorovateľa. Zástupcovia NBS sa zúčastnili rokovaní s generálnym tajomníkom OECD Donaldom Johnsonom a jeho zástupcom K. Shigeharom. Boli prerokované konkrétne kroky novej vlády v súvislosti so stabilizáciou ekonomiky a v nadväznosti na ďalší liberalizačný postup. Výsledky rokovaní boli novým impulzom pre prístupový proces SR do OECD.

Zástupcovia NBS sa aktívne podieľali na dopracovaní základného dokumentu pre OECD - Návrh odpovede slovenských orgánov na závery predsedu Spoločného zasadnutia výborov CIME/CMIT a SR. V priebehu 2. polroka 1998 NBS aktívne spolupracovala na prezentácii podkladových materiálov pre misiu zástupcov OECD v rámci pripravovanej štúdie - Hospodársky prehľad o SR. Pri obhajobe tejto štúdie dňa 17.12.1998 vo Výbore OECD pre ekonomické prehľady (EDCR) bola kvalita a úroveň prezentácie slovenskej delegácie hodnotená s vysokým uznaním.

V nadväznosti na harmonogram prístupového procesu SR do OECD, ako aj v súlade s rozvojom spolupráce medzi SR a OECD vypracovala NBS po konzultáciách s predstaviteľmi OECD a v spolupráci s MF SR nový harmonogram liberalizačných krokov pre oblasť kapitálových pohybov. Pripomienky OECD k úprave devízového režimu a k novelizácii jednotlivých zákonov v oblasti bankovníctva boli premietnuté do legislatívnych návrhov zmien týchto zákonov. V nadväznosti na akceleráciu prístupového procesu boli revidované aj Výhrady SR k jednotlivým zákonom liberalizácie kapitálových pohybov, kde NBS aktívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR.

Svetová obchodná organizácia

Liberalizácia obchodu s finančnými službami má prispieť k zvýšeniu konkurencie, efektívnosti a kvality poskytovania týchto služieb, ako aj k lepšej alokácii zdrojov. Na druhej strane však kladie dôraz na potrebu vytvorenia finančnej stability a vhodného regulačného rámca a dozoru v tejto oblasti. V rámci rokovaní o liberalizácii finančných služieb bol vypracovaný Piaty protokol ku GATS, na vypracovaní ktorého NBS participovala. Stanovený ratifikačný proces bol ukončený schválením uvedeného protokolu uznesením vlády SR č. 925 zo dňa 23. decembra 1998.